

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 146/16
V Lucemburku dne 21. prosince 2016

Rozsudek ve věci C-104/16 P
Rada v. Lidová fronta osvobození Sakía al Hamra a Ria de Oro (Fronta Polisario)

Dohody o přidružení a o liberalizaci uzavřené mezi EU a Marokem nejsou použitelné na Západní Saharu

Soudní dvůr tedy zrušil rozsudek Tribunálu, který dospěl k opačnému závěru, a zamítl žalobu na neplatnost, kterou Fronta Polisario podala proti rozhodnutí Rady o uzavření dohody o liberalizaci.

Západní Sahara je území nacházející se v severozápadní Africe, jež sousedí na severu s Marokem, na severovýchodě s Alžířskem a na východě a jihu s Mauritánií a jehož západní pobřeží omývá Atlantický oceán. V současné době je největší část Západní Sahary kontrolována Marokem. Menší část tohoto území, jež se nachází na východě, je kontrolována hnutím Fronta Polisario, které usiluje o nezávislost Západní Sahary a jehož legitimitu uznala Organizace Spojených národů.

Evropská unie a Maroko uzavřely v roce 2012 dohodu o vzájemných liberalizačních opatřeních pro zemědělské produkty, zpracované zemědělské produkty, ryby a produkty rybolovu (dále jen „dohoda o liberalizaci“). Tuto dohodu, jejíž územní působnost je stejná jako územní působnost dohody o přidružení EU-Maroko¹, Evropská unie schválila prostřednictvím rozhodnutí Rady².

Fronta Polisario podala k Tribunálu Evropské unie žalobu, kterou se domáhala zrušení tohoto rozhodnutí. V rozsudku ze dne 10. prosince 2015³ Tribunál rozhodnutí zrušil poté, co měl nejprve za to, že dohody o přidružení a o liberalizaci se vztahují „na území Marockého království“ a že vzhledem k tomu, že není stanoveno jinak, je třeba tento výraz chápat tak, že zahrnuje Západní Saharu. Tribunál měl dále za to, že s ohledem na použití těchto dohod na Západní Saharu je Fronta Polisario dotčena rozhodnutím Rady, a má tedy aktivní legitimaci k podání žaloby znějící na jeho zrušení. Nakonec Tribunál v podstatě rozhodl, že Rada nesplnila povinnost zkoumat před uzavřením dohody o liberalizaci, zda nic nenásvědčuje tomu, že by přírodní zdroje území Západní Sahary, které je pod marockou kontrolou, mohly být využívány na úkor obyvatel tohoto území a jejich využívání by mohlo vést k porušování jejich základních práv. Vzhledem k tomu, že Rada s daným rozsudkem nesouhlasila, podala k Soudnímu dvoru návrh na jeho zrušení.

V rozsudku z dnešního dne **Soudní dvůr, který na návrh Rady rozhodoval ve zrychleném řízení**, vyhověl kasačnímu oprávněnému prostředku a **zrušil rozsudek Tribunálu**.

Soudní dvůr totiž konstatoval, že Tribunál při určení územní působnosti dohody o liberalizaci, jejíž znění nikde neodkazuje na Západní Saharu, nezohlednil veškerá pravidla mezinárodního práva

¹ Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé byla podepsána v Bruselu dne 26. února 1996 a schválena jménem uvedených Společenství rozhodnutím Rady a Komise 2000/204/ES, ESUO ze dne 24. ledna 2000 (Úř. věst. 2000, L 70, s. 1).

² Rozhodnutí Rady 2012/497/EU ze dne 8. března 2012 o uzavření Dohody ve formě výměny dopisů mezi Evropskou unií a Marockým královstvím o vzájemných liberalizačních opatřeních pro zemědělské produkty, zpracované zemědělské produkty, ryby a produkty rybolovu, o změně Evropsko-středomořské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé a o nahrazení jejich protokolů č. 1, 2 a 3 včetně příloh (Úř. věst. 2012, L 241, s. 2).

³ Rozsudek Tribunálu ze dne 10. prosince 2015, *Fronta Polisario v. Rada* ([T-512/12](#)).

použitelná ve vztazích mezi Unií a Marokem, jak vyžaduje Vídeňská úmluva o smluvním právu z roku 1969⁴.

V tomto ohledu nejprve uvedl, že s **ohledem na oddělený a odlišný status zaručený území Západní Sahary na základě Charty Spojených národů** a zásady sebeurčení národů **nelze mít za to, že výraz „území Marockého království“, který vymezuje územní působnost dohod o přidružení a o liberalizaci, zahrnuje Západní Saharu, a tedy že jsou tyto dvě dohody použitelné na toto území.** Tribunál tak ze statusu Západní Sahary nevyvodil důsledky z hlediska mezinárodního práva.

Dále měl Soudní dvůr za to, že z mezinárodní praxe vyplývá, že **má-li být smlouva použita nejen na svrchované území státu, ale i mimo něj, musí to tato smlouva výslovně stanovit**, ať již se jedná o území, jež je pod jurisdikcí tohoto státu, nebo území, za jehož mezinárodní vztahy je dotčený stát odpovědný. Toto pravidlo tedy rovněž brání tomu, aby dohody o přidružení a o liberalizaci byly považovány za použitelné na Západní Saharu.

Nakonec Soudní dvůr připomněl **zásadu relativního účinku smluv, podle které nemohou ze smlouvy vznikat třetím osobám ani závazky ani práva bez jejich souhlasu**, a poté měl za to, že s ohledem na poradní stanovisko, které v roce 1975 Mezinárodní soudní dvůr vydal na návrh Valného shromáždění OSN k otázce Západní Sahary⁵, **musí být lid žijící na tomto území považován za třetí osobu**, jež může být dotčena prováděním dohody o liberalizaci. V projednávané věci se však **nejeví, že by tento lid souhlasil s použitím dohody na Západní Saharu.**

Pokud jde o skutečnost, že některá ustanovení dohod o přidružení a o liberalizaci byla v určitých případech „fakticky“ používána na produkty pocházející ze Západní Sahary, Soudní dvůr konstatoval, že **není prokázáno, že taková praxe je výsledkem dohody smluvních stran o změně výkladu územní působnosti těchto dohod.** Údajná vůle Unie v tomto smyslu by kromě toho znamenala připustit, že Unie měla v úmyslu provádět dohody způsobem neslučitelným se zásadami sebeurčení a relativního účinku smluv a s požadavkem dobré víry plynoucím z mezinárodního práva.

Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr dospěl k závěru, že dohoda o liberalizaci se nevztahuje na území Západní Sahary, zrušil rozsudek Tribunálu, který dospěl k opačnému závěru, a rozhodl, že o žalobě podané Frontou Polisario rozhodne sám. V tomto ohledu konstatoval, že vzhledem k tomu, že se dohoda o liberalizaci nevztahuje na Západní Saharu, není Fronta Polisario dotčena rozhodnutím, kterým Rada tuto dohodu uzavřela. **Soudní dvůr tedy zamítl žalobu Fronty Polisario pro nedostatek aktivní legitimace.**

UPOZORNĚNÍ: Proti rozsudku či usnesení Tribunálu lze podat kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, který je omezen na právní otázky. Kasační opravný prostředek zásadně nemá odkladný účinek. Je-li kasační opravný prostředek přípustný a opodstatněný, Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu zruší. Pokud to soudní řízení dovoluje, může Soudní dvůr ve věci vydat sám konečné rozhodnutí. V opačném případě vrátí věc zpět k rozhodnutí Tribunálu, který je vázán rozhodnutím vydaným Soudním dvorem v rámci kasačního opravného prostředku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Úmluva o smluvním právu, jež byla dne 23. května 1969 podepsána ve Vídni (Rakousko) (*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 1155, s. 331).

⁵ Poradní stanovisko Mezinárodního soudního dvora k Západní Saharě (CIJ Recueil 1975, s. 12).